

Het VIB Grand Challenges 'Soja in Vlaanderen' project onderzoekt hoe we soja als duurzaam landbouwgewas kunnen introduceren in Vlaanderen

De sojaboon, een peulvrucht afkomstig van de subtropische sojaplant (*Glycine max*), heeft een grote **economische waarde**. Zo is soja één van de belangrijkste **plantaardige eiwitbronnen** voor menselijke en dierlijke consumptie. Sojateelt voor **menselijke consumptie** heeft verder belangrijke voordelen zoals het hoge eiwitgehalte, waardoor het een ideale vleesvervanger is.

Om in België te komen tot een sojateelt met een aanvaardbare opbrengst, is er extra onderzoek nodig. De sojaplant werkt immers samen met bepaalde **bodem bacteriën, Rhizobia** genaamd, die **stikstof kunnen opnemen uit de lucht**. Sojaplanten kunnen dus in hun eigen stikstof voorzien, en kunnen zo groeien op stikstofarme bodems zonder extra toevoeging van meststoffen. Sterker nog, ze voegen zelf hun eigen stikstof toe aan de bodem. Zo **verbetert** het telen van soja de **bodemkwaliteit** en **vermindert** het de **stikstofvervuiling**.

Het is belangrijk om in kaart te brengen welke **bacteriesoorten** in welke bodems in **Vlaanderen** goed samenwerken met soja. Vandaag is soja immers een subtropische plant die niet aangepast is aan onze omgeving. Willen we daar iets aan doen, dan moeten we de juiste lokale partners vinden in onze bodem die stikstof kunnen opnemen voor de sojaplant. Om dit onderzoek meer kracht bij te zetten werd in 2021 het **'Soja in 1.000 Tuinen' project** opgezet, in het kader van het **VIB Grand Challenges Programma***. Met de hulp van meer dan **1.000 burgerwetenschappers**

verspreid over heel Vlaanderen, waaronder ook tientallen landbouwers, gingen de onderzoekers uit dit project na welke lokale bacteriesoorten goede partners zijn voor soja. Deze kennis wordt dan verder vertaald in **richtlijnen voor landbouwers** om zo de lokale sojateelt te optimaliseren. Op lange termijn beoogt dit project dat Vlaamse boeren soja kunnen telen op een economisch rendabele manier. Dit kan bijvoorbeeld door op basis van de gegevens uit dit project **aangepaste zaden** (met coatings van bacteriën rond de sojazaden) te ontwikkelen. Door soja voor menselijke consumptie lokaal te telen kunnen we niet enkel onze impact op het **klimaat** verder reduceren, maar bieden we Belgische boeren een **alternatief gewas** in de context van de klimaatsverandering.

Als onderdeel van het 'Soja in 1.000 Tuinen' project organiseren we op vrijdag 13 januari 2023 een **omgekeerd wetenschapscafé**. Deelnemers krijgen een inkijk in de wetenschappelijke analyses die gebeuren in het project en in enkele resultaten. Daarnaast kunnen **deelnemers** tijdens een informeel, laagdrempelig **rondetafelgesprek** hun kijk op en vragen over het telen van nieuwe gewassen zoals soja delen met **onderzoekers en andere experts**. Het belangrijkste doel van deze 'omgekeerde wetenschap' is om de deelnemers de kans te geven hun **vragen, bedenkingen en aanbevelingen** te formuleren naar experts toe. Een eerdere editie met burgerwetenschappers was reeds zeer succesvol en leerrijk. De uiterst waardevolle feedback wordt meegenomen in het verdere verloop van het project.

**'Soja in 1000 Tuinen' is een burgerwetenschapsproject dat kadert binnen het Grand Challenges Programma, dat translationele onderzoeksprojecten bundelt waarin samenwerking tussen onderzoekers, hier van VIB, ILVO, UGent en KU Leuven, centraal staat en die op korte termijn een directe meerwaarde voor de samenleving betekenen.*